25-TI JUBILIEJINIAI METAI
1914-1939

SANDARA

THE LEAGUE

LITHUANIAN NEWSPAPER

SANDARA
Published by the Lithuanian National League of America
Consisting of 100 Branches Located in all Principal Cities of the United States
MAIN OFFICE
814 W. 33rd St., Chicago Ill.
Calumet 6191

METAI XXVI | PENKTADIENIS, RUGSĖJO- SEPTEMBER 22 D., 1939 M. | No. 38

Gruožai

Rašo V. G.

STALINAS PULK. BECK'O PĖDOMIS.

IŠKREIPĖ SVETIMĄ MINTĮ.

VILNIAUS PROBLEMA.

Daugelis dabar pasijuokia iš lenkų, kad jie taip menkai pasirodė kare prieš vokiečius. Į 18 dienų visos jų armijos tapo apsuptos, arba paimtos į nelaisvę. Ateities istorikai, beabejo, bandys išaiškinti tokį greitą Lenkijos žlugimą ir savo nuosprendį jie pabrėž, jog lenkai perdaug pasitikėdami savimi, nebuvo pasiruošę rimtam karui.

Sov. Rusijos įsiveržimas šiek tiek išgelbėjo lenkų "unorą", nes dabar jie galės sakyti, jog buvo užpulti iš abiejų pusių. Tačiau bolševikai atėjo, kai laukštai jau buvo po pietų.

—*—

Už Lenkijos sugriovimą kaltas yra jos užsienių reikalų ministeris pulk. J. Beck, kuris staiga atsisukęs nuo Prancūzijos ėmė bičiuliuotis su naziais ir gelbėjo Hitleriui sudraskyti Austriją ir Čechoslovakiją. Pulk. J. Beck nesupratę vokiečių gudrybės ir pateko į žabangas.

Kaikurie spėja, jog tą pačią klaidą padarė Stalinas, remdamas Hitlerį dabartiniam kare. Jei Hitleris laimės ir Vokietija dar labiau sustiprėtų, tai Stalinui teks taip pat skaudžiai apsivilti, kaip ir pulk. J. Beckui.

—*—

So. Bostono "Keleivis" išcitavęs musų pareiškimą, kad M. Vinikas kliudo palitikierių "gengei" pasisavinti SLA. turtą, padaro tokią pastabą:

—Vadinasi, "Sandara" sako, kad dabartiniai SLA. viršininkai nari apvogti susivienijimą, tik bijosi p. Viniko...

Tai labai kvaila išvada. Mes nesakėm, kad tą nori padaryti SLA. viršininkai, bet politikieriai, kurie suka uodegas apie tą organizaciją ir bando diriguoti iš Chicagos ir South Bostono pačią Pildomą Tarybą. Tegul "Keleivio" rašte mokinti dar kartą perskaito, ką jie patys išcitavo, tuomet supras savo neapsižiurėjimą.

—*—

Iš Lietuvos gavome pranešimą, kuris sako, jog vyriausio kariuomenės vado įsakymu, Kaune uždrausta gyventi prez. A. Smetonos žmonai. P-ni Smetonienė pasiliekanti prezidento tėviškėj prie Leno ežero, Šiaurinėj Lietuvoj ir prižiuri ukį.

Šis pranešimas skamba gana keistai. Bet visgi jam abejoti nėra pamato, kadangi jis gautas iš patikimų šaltinių. P-ni Smetonienė norėjusi viską valdyti ir net diktuoti, kas turi buti paskirta pulkų ir divizijų vadais; už tai kariuomenės vadas ją ir prašalino iš Kauno.

—*—

Vienas musiškių proletarų laikraštis skelbia, kad dabar, kai Sov. Rusija siulanti Lietuvai Vilnių, tai lietuviai patriotai jo nebenori. Iš čia padaroma išvada, kad tautiečiams Vilnius nerupi.

Laukiama Smarkaus Susirėmimo Prie Ziegfrid Linijos

Žinios iš Lietuvos

Desėtkai Tukstančių Lenkų Pabėgėlių Lietuvoj.

Vi si Jie Yra Tinkamai Prižiurimi

Kaunas. — Bėgyje pastarųjų kelių savaičių Lietuvos demarkacinė linija buvo apgulta pabėgėlių iš lenkų pusės. Tukstančiai moterių, vaikų, senukų su maišais ant pečių grudosi per liniją, ieškodami prieglaudos Lietuvoje. Paprasti varguoliai ukininkai, darbininkai maišėsi sykiu su aristokratais ir aukštais lenkų valdininkais. Jie bėgo nuo rusų ir vokiečių, bijodami keršto ir sušaudymo.

Lietuvos pasienis, apstatytas kariuomene. Pabėgėliai registruojami ir siunčiami į skubotai prirengtus punktus, kur įtaisyta virtuvės, sanitarinė priežiura. Iš Kauno siunčiami į pasienį gydytojai ir slaugės.

Lenkų kariuomenės dalys, kurios pereina demarkacinę liniją tuojau nuginkluojamos ir pasiunčiamos į koncentracijos stovyklas. Dauguma internuotų kareivių nusiskundė, kad jų vadai pirmieji pabėgo.

Ministro Pirmininko Generolo Černiaus Pareiškimas

Kaunas. — Ministras Pirmininkas Generolas Černius pareiškė, kad sustiprinimas apsaugos priemonių nėra rengiamasis agresijai. Nors ir turime neišspręstų problemų, bet rupinsimės jas tik taikingu budu spręsti.

Sovietų Rusija Gerbs Lietuvos Neutralumą

Kaunas, rugsėjo 17 dieną Sovietų Rusija patikrino gerbsianti Lietuvos neutralumą.

Žinios iš Lietuvos .....

Lietuva Tvirtai Nusistačiusi Laikytis Neutralumo

Kaunas. — Lietuva tvirtai nusistačiusi laikytis neutralumo ir, reikalui esant, jį ginti visomis priemonėmis.

Well, iki šiam laikui mes negirdėjom, kad Sov. Rusija but pasiulusi Lietuvai Vilnių. Priešingai lietuvių kariuomenė, bijodama, kad bolševikai neįsiveržtų į jų pusę apkaišė demarkacinę liniją vėliavukėm. Jei Sov. Rusija grąžins Vilnių Lietuvai, mes pirmieji pasakysim jai ačiu.

Paviliono Užlaikymui Reikia $1,500.

New York, N. Y. — Buvo numatyta uždaryti Lietuvos pavilioną apie 15 rugsėjo mėnesio, nes jo užlaikymas gana daug kainuoja. Tačiau daugelis New Yorko lietuvių pageidauja, kad pavilionas pasiliktų atdaras iki spalio 30 dienos, tai yra kol tęsis visa paroda.

Kaikurie veikėjai sumanė paskelbti vajų ir surinkti bent $1,500 dolerių paviliono užlaikymui. Atsišaukimai tapo išsiuntinėti į visas kolonijas prašant paramos. Bet ar toji parama suspės ateiti į laiką, tai klausimas.

Lietuva Uždarė Administracijos Liniją su Lenkija

Kaunas. — Lietuva saugumo sumetimais pašaukė kitą atsarginių dalį. Be to, uždarė administracinę liniją su Lenkija.

Iš Allegan, Michigan

Lietuviai Farmieriai Neblogai Verčiasi.

Šioje dalyje Michigan valstijos yra apie pora desėtkų lietuvių ukininkų, kurie čia pradėjo apsigyventi apie 20 metų atgal. Dauguma jų dar nepatyrę šioje šalyje ukininkauti, bet jau sulyginamai, gerai gyvena. Kuone visi šie lietuviai yra čia atsikraustę iš Chicagos, ir iš Cicero, už tai jie nesijaučia esą svetur. Jie čia apsipirko apleistas ir nugyventas ukes, ant kurių amerikonai negalėjo pasidaryti pragyvenimo. O dabar musų lietuviai iš tų nugyventų vietų padarė pavyzdingus ukius ir įsigijo sau gerą vardą.

Moterys Suardė Klubą

Keliolika metų atgal tos apielinkės lietuviai suorganizavo Lietuvių Farmerių Klubą. Jų tikslas buvo — artimesnis susipažinimas ir savitarpinė parama. Iš pradžios atrodė, kad viskas eis tvarkingai, bet ant nelaimės į tą organizaciją įėjo ir jų moterėlės. O kadangi jos jau yra sulaukusios to amžiaus, kada moteris "daug šneka", tai susirinkimuose nė jų vyrai negalėjo tvarkos sudaryti ir kliubas mirė. Gaila, kad musų moterėlės negali draugingai gyventi ir viena kitą "liežiuviais nuplaka". — **Tą Žinąs.**

Karo Muziejus Kaune ir Laisvės Stovyla, Simbolis Lietuvos Nepriklausomybės.

Turkų Atstovas Vyksta Maskvon Tartis Su Rusais.

Turkų užsienių reikalų ministeris išvyko į Maskvą tartis su sovietų vyriausybe del pozicijos, kurias jie laikys šio karo eigoje. Yra manoma, kad bus pasirašyta nepuolimo sutartis tarp šių dvejų valstybių.

Stalinas ir Hitleris Pasidalino Lenkiją.

Rusai ir vokiečiai šiomis dienomis galutinai pasidalins Lenkijos teritoriją. Pusė teks rusams, o kita — vokiečiams. Demarkacijos linija eis per Baltstogę, Liubliną ir Lvovą. Varšuva pasiliks vokiečių pusėje, tačiau prie Rumunijos jie negalės prieiti, nes rusai nenori, kad vokiečiai turėtų bendrą sieną su rumunais.

Kaunas. — Prof. A .Voldemaras grįžo į Lietuvą ir apsigyveno Zarasuose.

Povandeniniai Laivai Nardo Amerikos Pakrantėse.

Atlantiko vandenyne prie Amerikos pakraščio pasirodė nemažas skaičius svetimų submarinų (povandeninių laivų). Taip pat pastebėta jų ir Alaskos pakračiuose. Manoma, kad šios jurų pabaisos atkreiptos prieš Kanadą.

Viešnia iš Raseiniu Dr. C. Gudaitytė.

Dabartiniu laiku Chicagoje vieši Dr. C. Gudaitytė, iš Raseinių. Į Sandarą ji apsilankė drauge su Dr. K. Drangeliu ir papasakojo šį bei tą iš Lietuvos gyvenimo.

Sakoma, jog Pilsudskio našlė su dviem dukrelėm: Vanda ir Jadvyga atbėgo į Lietuvą. Taigi nors dabar kaikurie ištautėję didžiunai suprato kur yra jų tikroji tėvynė.

Sakoma, kad vokiečiai Lenkijoj prarado 150,00 kareiv.

Karas Gali Dar Ilgai Užsitesti

Prancuzai Traukia Prie Reino Milžinišką Kariuomenę.

Paryžius. — Amerikos korespondentų pranešimu, prancuzai jau sukoncentravo didžiulę kariuomenę prie Maginot linijos, laukiama netikėto vokiečių puolimo. Taip pat sustiprintas ir Belgijos pasienis, nes gautomis informacijomis vokiečiai esą pasirengę maršuoti per Belgiją.

Spėjama, jog vakarų fronte prasidės dideli mušiai. Vokiečiai atvežė čia iš lenkų pusės apie penkiasdešimts divizijų, tukstantį orlaivių ir daugybę artilerijos bei tankų.

Rumunija Bijosi, Kad Jos Neužpultų Naziai Ir Bolševikai.

Rumunija šiuo momentu yra svarbiausiu įvykių centru. Nužudymas premiero Armand Calinescu gali buti priežastim naujo karo lauko Europoje. Kaip vokiečiai, taip ir rusai turi daug pretenzijų pasigrobti naujų teritorijų Balkanų pusiausalyje. Rusams ypatingai rupi atsiimti Besarabijos teritoriją, kurią pagrobė rumunai iš jų pasaulio karo pabaigoje. Vokiečiams gi labai yra reikalinga aliejaus ir kiti mineralų šaltiniai.

LIETUVOS GEN. KONSULATO NEW YORKE AUKŲ PAKVITAVIMAS 17.

Apsigynimo Reikalams

Rochester, N. Y., lietuviškųjų organizacijų bendro pikniko pelno pusė, per Geo Švedą $106.32

Lietuvių Darbininkų Susivienijimo 5 kuopa, Philadelphia, Pa. per Joną S. Rainį — $5.00

Klaipėdos Tremtiniams

R. Stašys, Cambrige, Mass. per dienraštį "Laisvę" $12.50

Preol, N. J., lietuvių pikniko pelnas per J. Kalinauską prisiųsta $5.25

Rochestre, N. Y., lietuviškųjų organizacijų bendro pikniko pelno pusė per Geo Švedą prisiųsta $106.32

Viso $235.39

Niekas Negali Tikrai Pasakyti, Kas Laimės Karą.

Žmonės dabar paskendę ginčiuose ir spėliojimuose apie karą. Vieni tvirtina, jog Hitleris laimės, kiti sako, jog anglai su prancuzais sutriuškins vokiečius. O tuom tarpu, niekas negali tikrai pasakyti kokia bus karo pabaiga.

Abiejų pusių jėgos beveik lygios. Maža klaida mušio lauke arba netinkama strategija gali pasukti laimėjimą į priešingą pusę. Vokiečiams pasisekė greit apsidirbti su lenkais, del to, kad pastarieji nebuvo pasiruošę karui. Bet prancuzai yra kas kitas — jų armija stipri, kaip muras ir naziams nebus taip lengva kariauti vakarų fronte.

Rusai Vilniuje

Iš Vilniaus krašto neturime jokių žinių. Sov. Rusijos armija paėmė tą kraštą savo globon ir, žinoma, tvarko savaip. Daugelis tikėjosi, jog Vilnius bus tuojau grąžintas Lietuvai, bet toji viltis nepasitvirtina.

Pilna Agitatorių

Į paimtas iš Lenkijos provincijas ir miestus, bolševikai atsiuntė daugybę policijos, agitatorių, artistų, kurie tuojau pradėjo garsinti naują režimą.

Raudonosios Armijos Vadas į Berlyną.

Sovietų Rusijos vyriausias kariuomenės vadas C. Vorošiloff atvyks į Berlyną spalių mėn. 1 d. tartis su vokiečių karo vadais generolu von Branchich ir maršalu Goeringu.

Laivas Bremenas Visgi Esą Saugioj Vietoj.

Visoki spėliojimai ir iškraipytos žinios apie vokiečių laivą "Bremeną" pagaliau pasitvirtino pačių vokiečių pareiškimu, kad šis laivas tikrai esąs saugioje vietoje, tai yra rusų uoste Murmanske.

Italai prisibijo, kad Stalino-Hitlerio kombinacija neišstumtų jų įtakos balkanuose.

SANDARA

LITHUANIAN NEWSPAPER

LITHUANIAN WEEKLY NEWSPAPER
Published Every Friday by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE of AMERICA

Editorial Office:
814 West 33rd St., Chicago, Ill. Telephone Calumet 6191

SUBSCRIPTION RATES:
In The United Stater per year $2.00
In Canada and All Foreign Countries per year $3.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT of MARCH 3, 1879.

Sandara yra Savaitinis Laikraštis, leidžiamas kas Penktadienis.
Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros,
814 West 33rd Street, Chicago, Illinois.

UŽSAKYMO KAINA:
Suvienytose Valstijose metams $2.00
Užsienyje metams $3.00

Vilnius Sov. Rusijos Rankose

Rugsėjo 19 dieną Sov. Rusijos kariuomenė įsiveržė į Vilnių ir neužilgo pasiekė Lietuvos demarkacinę liniją. Tuč tuojau kaikurie Amerikos laikraščiai paskelbė, jog Vilnius bus atiduotas Lietuvai ir viskas ko dabar reikalinga, tai eiti ir pasiimti. Nudžiugo musų išeiviai ir tuli jau svajojo važiuoti į atvaduotą kraštą ir pradėti naują gyvenimą .

Tačiau toji linksma žinia, kad Vilnius atiduodamas Lietuvai, nepasitvirtino. Bolševikai, paėmę musų istorinę sostinę, pradėjo ten organizuoti savo sovietus ir skelbti, jog žmonės labai pageidauja, kad bolševikai juos valdytų. Tie visi žingsniai rodo, kad Sov. Rusija rengiasi "žiemavoti" Vilniuje. Vienas jų viršininkas pareiškė, jog Vilnius reikalingas rusams, kaipo susisiekimo centras su kitomis tik ką paimtomis sritimis.

Tuom tarpu Lietuva tyli ir neišdrįsta atvirai pareikšti savo reikalavimų. Momentas perdaug įtemptas ir pavojingas. Rusai gali okupuoti ir visą Lietuvą, nes šiandie nėra jėgos, kuri juos sustabdytų. Galimas daiktas, jog Maskva sutiktų atiduoti Vilniaus kraštą Lietuvai, bet su viena sąlyga, kad Lietuva padarytų uniją su Sov. Rusija. Tokių sąlygų, žinoma, niekas nepriims. Lietuva turi savo rankose dokumentą, tai taikos sutartį su Sov. Rusija, pasirašytą liepos 12 dieną, 1920 metais, pagal kurios Vilnius atiduodamas Lietuvai. Bet ar Maskva pripažins savo parašą, tai klausimas. Šiandie sutartys mažai pildomos ir prie kiekvienos progos randama pasiteisinimas jas sulaužyti. Taigi netolima ateitis parodys Sov. Rusijos tikrąjį nusistatymą.

Lietuvos Biznio Krizis

Atvykusieji iš Lietuvos pasakoja, jog šiais metais derlius Lietuvoje yra nepaprastai geras. Senyvi žmonės neatsimena panašių derlingų metų. Bet kaip tyčia, išorinės aplinkybės yra tokios, kokių Lietuva irgi nėra mačiusi. Iš trijų pusių apsupta svetimų kariaujančių armijų, nors pati bando gyventi taikoj.

Lietuvai teks pergyventi nemažą ekonominį krizį. Eksportas į Angliją, Ameriką ir kitas tolesnes šalis sustojo. Pasilieka tik kaimyninė Vokietija, kuri daug ko norėtų, bet neišgali nusipirkti. Gali ir taip atsitikti, kad Vokietija privers lietuvius mainyti maistą ant kokių senų mašinų ar panašiai. Tas bus geriau negu niekas, bet ukininkai pritruks pinigų ir negalės nusipirkti kitų reikalingų dalykų, nekalbant jau apie taksas. Taigi šis karas ekonominiu žvilgsniu Lietuvai nieko gero nežada.

Prie visų bėdų prisidėjo dar ir maitinimas šimto tukstančių pabėgėlių iš Lenkijos. Juos reikės užlaikyti neapribuotą laiką, o kas už tai atlygins? Niekas.

Nutarė Viską Laikyti "Sekretnai"

Paskutiniam savo suvažiavime SLA. Pildoma Taryba nusprendė visus savo pasitarimus ir svarstymus laikyti tokioj slaptybėj, kad niekas nieko nesužinotų. Atskiriems tarybos nariams uždrausta ir prasižioti apie tai kas dedasi aukštenybių posėdyje.

Del ko tas viskas daroma? Nejaugi Pildoma Taryba pradėjo bijotis savo organizacijos narių ir slėpti nuo jų savo pasitarimus? Išvadą galima tik vieną padaryti — viršunės bando apsisaugoti nuo diskréditavimo. Jų manymu, jei nariai sužinos apie kivirčius suvažiavimuose, tai Pild. Tarybos autoritetas nupuls.

Visai ne. Žmonėse sukelia daugiau prietarų ir baimės ne trjukšmas, bet tyla. Kai niekas nešlama ir nejuda, tai keliaujančiam mišku atrodo, jog piktos dvasios laukia pasislėpusios už medžių. Padėjimas po priesaika Pildomosios Tarybos narių, kad jie nič nieko neprasitartų yra juokingas užsimojimas. Katės maiše nepaslėpsi ir ką dabar taryba laiko uždarius, tas vis vien paaiškės ateity. O tuom tarpu narių eilėse gali paklysti visokių spėliojimų ir pliatkų, kurie paprastai esti daug kenksmingesni už tiesą, kad ir labai karčią.

Klaidingai Suprastas Neutralumas

Pereitam ketvirtadieny tapo sušauktas Suv. Valstijų Kongreso posėdis apsvarstyti pakeitimą ar visiškai panaikinimą anksčiau priimto neutralumo įstatymo, kuris draudžia pardavinė ginklus kariaujančioms valstybėms. Prez. Rooseveltas savo kalboje į atstovų buto ir senato narius prašė, kad butų leista pardavinėti ginklus už "cash", su ta sąlygą, kad pirkėjai juos patys parsivežtų savo laivuose.

Prieš tokį prez. Roosevelto pasiulymą sukilo visa eilė kongresmanų, kurie įrodinėjo, jog pakeitimas įstatymo įtrauks šią šalį į karą. Be to, esą, ginklus galės pirktis tik anglai ir prancuzai, bet ne vokiečiai. Šie argumentai yra silpnoki. Amerikos niekas neįtrauks į karą, jei ji pati nenorės. O kas pirks, ar nepirks ginklų, tai irgi ne taip svarbu. Juk šiandie Suv. Valstijos siunčia karo medžiagą Japonijai, kuri ne tik muša kiniečius, bet kartais užvažiuoja ir Amerikai.

Seniau buvo daug kalbama apie sulaikymą, nubaudimą agresorių, arba tų, kurie pirmieji pradeda karą. Šiandie tokiu agresoriu yra Hitleris. Jei Suv. Valstijos atsisakytų parduoti ginklą tiems, kurie yra užpulti, tai toks nusistatymas but priešingas Amerikos tradicinei politikai ir pastatytų pavojun šią šalį žlugus demokratijoms Europoj, demokratija ilgai nepasilaikytų ir Amerikoj. Totalitarinių valstybių kombinacija kaip matai atsisuktų prieš Dėdę Samą ir pareikalautų atiduoti ne vien gamtos turtus, bet ir žemės plotus.

APŽVALGA

UŽ TAUTŲ LAISVĘ

Anglija ir Prancuzija paskelbė, jog jos kovos už tai, kad Čechoslovakija butų atsteigta kaipo nepriklausoma valstybė. Sov. Rusija, gi ne tik neprisimena apie čechus, bet dar gelbsti draskyti kitas tautas. Taigi, kas ištikro yra mažesnių tautų laisvės užtarėju?

PAMEGDŽIOS NAPOLEONĄ

Hitlerio ir Stalino sutartis per tvarkyti sulig savo kurpalio Europą primena panašią sutartį tarp Napoleono ir Rusijos caro Aleksandro 1 Tilžėje, 1807 metais. Tuomet Napoleonas įkalbėjo carui neįsileisti Anglijos laivų į savo uostus ir pasiimti Suomiją bei Besarabiją. Pagal sutarties, Napoleonas turėjo valdyti Vakarų Europą, o Aleksandras — Rytų.

Beabejo, tos pačios ambicijos privedė ir Hitlerį susibičiuliuoti su Stalinu ir dalintis Europa. Bet diktatorių nelaimei, Vakarų Europoj dar gyva Prancuzija ir Anglija.

VILNIAUS KRAŠTE NAUJI OKUPANTAI.

Telegramos praneša, jog Vilniaus krašto gyventojai labai neprielankiai sutiko bolševikų kariuomenę. Žmonės bijosi bado, persekiojimų ir atėmimo žemės. Daugelis dar gerai atsimena 1920 metų Kapsuko okupaciją, kuri paliko daug karčių atsiminimų.

LIETUVA IR BALTGUDIJA PO SVETIMAIS

Maskvoj yra planuojama sujungti Lietuvą su baltgudžių apgyventais plotais ir šią kombinaciją padėti po Sov. Rusijos globa. Pradžioj lietuviams ir baltgudžiams bus suteikta popierinė autonomija, bet paskiau ir tas bus panaikinta. Stalinas yra pasirengęs atstatyti tokią Rusiją, kokia ji buvo pradžioj 1914 metų.

DEL KO NESUSITARĖ SU DEMOKRATIJOM?

Gerai atsimenam, jog besiderant su anglais ir prancuzais, Sovietų Rusija reikalavo, kad jai but pavesta globoti Baltijos valstybės. Kuomet vakarų demokratijos nenorėjo su tuom sutikti, tai Maskva tuojau atsikreipė į nazius ir gavo visokiausių pažadų.

Staiga persimetę į nazių pusę, bolševikai vis dar tęsė derybas su anglais ir prancuzais, bandydami išgauti iš jų visas karines paslaptis, kad paskiau pranešus jas Hitleriui. Toks veidmainiavimas greit iškilo aikštėn ir anglų bei prancuzų delegacijos apleido Maskvą.

Gen. Konsulatas Prašo "Lietuvių Dienos" Vaizdų.

New York. — Laike Lietuvos Dienos iškilmių tiek Court of Peace, tiek kitose Parodos vietose (ties Lietuvos Pavilionu, Lagoon of Nations) daug fotografų mėgėjų fotografavo. Pilnam vaizdui sudaryti, Gen. Konsulatas prašo visus fotografus neatsisakyti išsiųsti po vieną kopiją nuotraukų adresu:

Consulate Gen. of Lithuania,
16 West 75th Street,
New York City, N. Y.

Medicinos Galia

— Ar turtingas tas gydytojas už kurio tu rengiesi ištekėti?

— O ką manai, aš einu už jo del sveikatos?

Viskas Gerai Užsibaigė

Važiavęs automobiliu nepastebėjo ateinančio traukinio ir jo mašina buvo truputį apdaužyta. Dalykas atsidurė teisme. Geležinkelio sargybinis primygtinai liudijo, kad jis mosikavo liktarne, bet automobilistas jos, matyt, nepastebėjęs. Teisėjas sargą išteisino.

Po viskam jo draugai sveikino jį už gerą liudymą, tačiau sargybinis vis kratė galvą ir pagaliau ištarė:

— Mano laimė, kad teisėjas nepaklausė, ar toji liktarnė buvo uždegta.

Pasipiktino

— Gerbiamasis! Jus žiurit į mane kaipo į kvailį.

— Visai ne. Žiuriu į jus kaipo į žmogų, kuris atspėja tiesą.

ALT. Sandaros Konferencija

Atgarsiai iš Sandariečių Konferencijos Brooklyn

Keletas Bendrų Įspudžių

Man teko pirmą kartą dalyvauti Sandaros centralinėje konferencijoje, kuri įvyko Brooklyn, N. Y. rugsėjo 9 d. Ši konferencija buvo labai įdomi del to, kad čia teko pamatyti tuos veikėjus ir išgirsti jų kalbas, kurių vardus pirmiaus tik iš laikraščių žinojome.

Šioje konferencijoje dalyvavo daug žymių veikėjų. Čia buvo dabartinis Sandaros prezidentas p. Petras Pivarunas. Taip pat dalyvavo buvusieji pirmininkai, kaip tai: p. Gegužis, p. Smailis, "Sandaros" red. p. M. Vaidyla, ir visa eilė veikėjų iš tolimesnių kolonijų. Visi atvykę su geromis mintimis ir gerais pasiryžimais naudingiems darbams.

Matant kitų pasiryžimą savo idejos darbe atsiranda daugiau energijos ir tiems, kurie tik abejojo apie viską ir paliko kitiems veikti. Šioje konferencijoje buvo įnešta daug gerų sumanymų, tik turime juos tikrai įvykdyti, kad tas atneštų naudos musų garbingai Sandaros organizacijai, o naudingą darbą nuveikę, žinoma, galėsime sumažinti ir tuos nuobodžius aimanavimus, kurie nieko negelbsti.

Ir konferencijoje buvo kalbėta, kad mažiau kreipti domės į tuos, kurie nors save vadina sandariečiu, bet jai amžiną duobę kasa. Konferencijos delegatai pareiškė, jog Sandara buvo gera per 25 metus, taip ji yra gera ir dabar ir jeigu norime ką nors kaltinti, tai patys save pirmiausiai kaltinkime apsileidime ir neveiklume.

Tas tikra teisybė. Jeigu visuomet laikysimės tik blogosios pusės, tai niekuomet nebus broliškos sutarties, tai kam dar reiktų vadinti vienas kitą broliu ir norėti, kad tik jis greičiau mirtų?

Aš negaliu pamiršti tų žodžių, kuriuos pasakė musų teisingas ir garbingas veikėjas, tai musų Dėdė J. Ambraziejus. Jis paragino: "Pasisakykime kuomi esame, ne iš vardo, bet iš širdies!" Jeigu butų daug tokių idealistų, kaip p. J. Ambraziejus, tai tarp musų nebutų šnairavimų ir kivirčių.

Buvo neapsakomas džiaugsmas matyti konferencijoj musų tautos tėvą ir Sandaros tvėrėją Dr. J. Šliupą. Nors jo gal vužėlė balta kaip obelis, bet jis mumi dar brangesnis, nes jau mažai tokių patriarkų turime. Gaila, kad Dr. J. Šliupas negali ilgiaus Amerikoj viešėti.

Konferencijoj buvo nutarta kreiptis į musų vienminčius narius sandariečius, kad del organizacijos labo reikalinga kiekvienam nariui gauti daugiaus skaitytojų ir narių. Ir jeigu musų vienminčiai visi imsis vieningo darbo, tas nesunku butų padaryti.

Galima tikėtis, kad musų broliai Massachusetts valstijos sandariečiai gali visiems parodyti gerą pavyzdį minėtiems darbams, nes jie visur turi pirminybę. Konferencijoje, Massachusetts sandariečiai sudarė nemažau savo delegatų. Kiti tik galime imti iš jų pavyzdį. Kas nežino tokių veikėjų, kaip tai: P-ni Tumavičienė, p. K. Jurgeliunas, p. J. Arlauskas, p. S. Jakubauskas, p. P. Yankus, A. Orantas, p. V. P. Yaukus ir visa eilė kitų, kurių pavardės butų sunku suminėti šiuom kartu.

Mass. sandariečiai visuomet surengė parengimus, piknikus, kurie atnešė gražaus pelno. Jeigu visi tą ištęsėtų padaryti, tai nereiktų kaltinti organo. Tikėkime, kad po praeitos konferencijos pakils musų dvasia ir veikla.

Agota Vokietaitienė.
New Haven, Conn.

Kivirčiai del 'Kongreso' Likvidavimo.

Pastaruoju laiku Amerikos Lietuvių "Kongrese", arba teisingiau sakant, jo viršunėse, pasireiškė smarkus susirėmimas del likvidavimo arba palaikymo tos šlubuojančios įstaigos. Dešinysis sparnas mano, jog laikas baigti lošus komediją ir skirstytis kiekvienas sau. Kairieji gi norėtų palikti viską, taip kaip yra.

Socialistų grupė išsiuntinėjo pranešimus, kad komunistai nuėję sykiu su Hitleriu ir todėl bendradarbiauti su jais nėra galima. Komunistai atkirto, jog dauguma socialistų nori palaikyti "bendrą frontą", bet tik maža grupė priešinga.

Vienu žodžiu, tas Am. Lietuvių "Kongresas" negarbingai užbaigia gyvenimo dienas. Tiesa, jis buvo sutvertas greičiausiai tam, kad palaikyti savose rankose susivienijimą. Vieniems tik SLA. rinkimams tas "kongresas" paskyrė $1,500 nuvežimui savų delegatų ir užlaikymui jų viešbučiuose.

O tuom tarpu "bendro fronto" spaudoj buvo - skelbiama, jog "kongresas" renka aukas atstatymui demokratijos Lietuvoj. Visuomenė jau gerai žino, kur ištikro nuėjo tie pinigai. Lietuvos jie nepasiekė ir buvo sunaudoti čia, šelpimui savųjų. Reikia dar pridūrti, jog šitokiam Amerikos lietuvių išnaudojimui pritarė ir didžiuma dabartinių susivienijimo dvasios vadų.

— Ex-Kongresininkas.

KENOSHA, WIS.

Birutės Choras iš Chicagos Atvyks į Kenosha, Wis.

Vienas iš seniausių ir populiariausių Amerikos lietuvių chorų, tai Birutės Choras, iš Chicagos, vadovaujamas p. J. Byansko atvažiuos pas Kenoshiaus lietuvius į svečius lapkričio 19 dieną.

Manau, kad ne tik Kenoshos, bet ir apielinkių lietuviai ruošis iš anksto sutikti šią dailės ir meno draugiją— Birutės Chorą.

Birutės Choras atvažiuos pilnam sąstate ir duos koncertą. Koncertą rengia vietinė TMD. 119 kuopa. Koncertas įvyks lapkričio 19 d., 3:30 val. po pietų, German American svet.

Taigi mes turėsime laimės turėti šią garbingą draugiją pas savę svečiuose. Butų gerai, kad tą dieną, kaip vietiniai, taip ir apielinkių draugijos nieko nerengtų. Vėliau pranešiu daugiau. **— J. Kaputis.**

VIETA, KUR CHICAGOS LIETUVIAI PERKA SAU ANGLIS

Mes užlaikom tik geriausios rušies anglis ir turim didelį pasirinkimą. Kainos labai prieinamos; užganėdinimas užtikrintas.

Vilija Coal Co.
3700 So. Spaulding Ave. :: Chicago, Ill.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA.
Tel. Lafayette 2584.

STATYKITE!

Statome visokios rųsies naujus ir taisome senus namus. Viską darome ant lengvų išmokėjimų. Parupiname F.H.A. paskolas ant 10—15 ar 20 metų. Padarome planus, duodame išrokavimus ir kitus patarimus veltui. Reikale kreipkitės prie

JOHN PAKEL & CO.
GENERAL BUILDING CONTRACTORS
6816 S. Western Ave. Tel. Grovehill 0306

Dr. J. Šliupas Pataria Steigti Amerikoj Kulturos Fondus

Mano Atsisveikinimo Žodis Ameriks Lietuviams

Dalyvavimas Iškilmėse

Rugsėjo 10 d. jau praėjo. Jos visi laukė su nerimu. Vyriausio komiteto nariai prisibijojo, kad gal lis, gal busią netvarkos daug, gal lietuvių mažai suvažiuos...

Žmonių buvo bent 25,000—40,000. Suvažiavo daug iš vidurinių valstijų, Naujos Anglijos, Baltimorės, Philadelphijos, Scrantono ir daugybės kitų miestų ir miestelių; buvo didelė kamša — bet tvarka nesudrumsta. 12:30 užkandęs Perylono svetainėje, kilnių svečių ir veikėjų pagerbimui.

Sugiedojus Jungtinių Amerikos ir Lietuvių tautos himnus, Taikos Kieme pasigirdo žodžiai: atstovo Pov. Žadeikio ir gener. konsulo Jono Budrio, ir parodos Komisionieriaus Gr. Walen'o, paskui gie dojo sujungtieji chorai (2000 balsų) p. Žilevičiaus vedamas, šokius šoko p- M. Baronaitės vadyba — ir ant galo daina "Lietuviais mes esame gimę". Vakare gi buvo įspudingas lietuvių pagerbimas, šviesų bei fontanų ir rakietų grožybėmis.

Tai visiems buvo atmintina, didinga ir garbinga diena, kurioj dalyvavo Amerika, Lietuvos valdžia ir eksponatų davėjai, kaip ir Amerikos lietuviai. Šventės svarba — tai darni visų trijų elementų talka. Be talkos nebutų buvę pasisekimo! Tai visiems ten buvusiems yra aišku.

Lietuvių Pareikštas Stiprumas

Kaip Amerikos lietuvių nenuilstanti ranka iki šioliai palaimingai rėmė Lietuvos žmones ir valstybę, taip dabar Lietuvių Daina New Yorko parodoje galėjo sužavėti apsilankiusiųjų sielas. Susitelkę įstengiame milžinišką darbą atlikti ir juo svetimtaučius nustebinti. Ar jau tuo darbu baigsime savo veikimą? Tai butų pasauliui staigmena!

Remdamasi lietuvių atsidavimu tautos labui, prisimindamas, kiek lietuvių vardą pasauliui išgarsino Šarkio-Žukausko kumštynės, Dariaus ir Girėno Atlantinio vandenyno nugalėjimas, noriu dabar Amerikos lietuviams pasiūlyti kitą garbingą projektą, kuris reiktų įvykinti dėl tautoje vieningumo įgyvendinimo, o su tuo dvasinės kulturos kaip Amerikoje, taip Lietuvoje pakylėjimo. Su Amerikos lietuvių pagelba man seniau pavyko Vašingtono ir Linkolno šalyje, lietuvybės ir tautybės meilę įgyvendinti, tautinę savigarbą bei dvasios išlaisvinimą pagilinti, visur skelbiant naujos gadynės pasaulėžvalgą, ar-gi dabar nepavyktų tautos labui sukurti Lietuvių **Kulturos Fondui Centrą**, paremtą apykanta, brolybe bei žmoniškumu?

Atsišaukimas į Lieivius

Čia atsišaukiu į visus pažangius lietuvius, jų sroves ir kryptis. Man yra visi lietuviai broliai, o lietuvės sesės. Susimetę esame į visakiariopiausias organizacijas, politines, fraternales, militarines, socialines, menines, religines — vienok esame visi sunus ir dukterys, vienos motinos, vienos padermės ir vieno kraujo vaikai. Musų eilėse nėra aristokratų, visi esame demokratai. Mokslininkai pripažįsta mus esant senų seniausia tauta, nors susmukėjusi amžių eigoje, ir turime brangintiną kalbą, kuri — kaip garsusis Im. Kantas sako — "Atidaro netik filologijos, bet ir istorijos misles". Tad pasauliui mes esame butini ir reikšmingi, ir pasirodykime sumaningais ir garbingais žmonėmis.

Steigimas Kulturos Fondo

Jei iki šioliai mes visi nesigailėjom prisidėję prie Lietuvos ir jos dvasios atgaivinimo visokiomis aukomis ir darbų darbeliais, praleisdami net daug nemiegotų naktų ir dienų be maisto, tai dar pamėginkime savo jėgas ir įsteigkime įmonę, kuri be dvejonės ilgainiui mus visus praturtins dvasinėmis bei medžiaginėmis gėrybėmis. Sukurkime ir išauginkime **Lietuvių Kulturos Fondą**, kuris tarnaus musų tautos dvasiniam išauklėjimui ir dvasiniam kilnumui.

Seniau turėjome Lietuvos autonomijos, Lietuvos gelbėjimo ir kelis kitus fondus, ir jie visi yra atlikę užsibrėžtąjį uždavinį, kaip visiems yra žinoma. Dabar jau turime daugiau patyrimo, labiau galime numatyti savo tautos ateitį, ir todėl lengviau bus suprasti tokio kulturos fondo svarba ir reikalingumas.

Kaip sakiau tokio fondo veikimui plotas apimti privalo Amerika ir Lietuva.

Tvirčiau Susiorganizuokim

Amerikos miestuose randasi didokos lietuvių kolonijos, didesnės negu Lietuvos miestuose. Jei Lietuvoje įsteigta daug visokių įmonių, tai kodėl to negalima butų padaryti čia? O jei kur jėgų truksta, kodėl tokis fondas negalėtų trukumus papildyti? Skundžia mėsi, kad jaunimas nuo senesniųjų šalinasi, tai reikia kreipti dėmesio į senimo ydas ir trukumus. Pakol senimas žlugs ginčiuose dėl menkniekių, gyvens paskendęs pavydo, o kurstys asmeniškas kieno-nors ambicijas ir užsivarinėjimus, pakol neįsigyvens tolerencija tarp tautiečių; žodžiu sakant, pakol nesivaduosime šuki: "Nedaryk kitam, ko nenori, kad tau kitas darytų". Pakol lydės mus nesantaika, vaidai, susmulkėjimas ir nesisekimas kilti augštyn dvasios kulturoje.

Taigi ką siulau tokiam kulturos fondui daryti čia Amerikoje? (Žinoma, mano siulymai gali buti papildyti pačių brolių bei seserų, apsvarsčius reikalą).

Kulturinio Fondo Pamatai.

1. Šen ten yra pageidavimas sukurti lietuvių kalbos, istorijos bei literaturos mokyklėles. Kur esti jėgų stoka tokias mokyklėles įsteigti, ten lietuvių kulturos fondas galėtų ateiti į pagelbą.

2. Gražus dalykas turėti chorus ir orchestras visose kolonijose. Tam reikalingos salės, mokytojai, gaidos ir instrumentai. Jei vietinėms jėgoms tas nepakeliama našta, kodėl lietuvių kulturos fondas negalėtų tą naštą savo pašalpa palengvinti? Jaunimas tokias pastangas pamylėtų ir pats mielai prisidėtų darbu ir pinigu; ilgainiui pamylėtų ir tautybę bei lietuvystę.

3. Reikia užmegsti skaityklas, kur laikraščiai ir knygos — ne tik Amerikos leidiniai, bet ir Lietuvos Universiteto bei Akademijos, ar kitų privačių ar viešų įstaigų leidiniai galėtų buti randami ir skaitomi, o kartais ir skolinami į namus.

4. Reikia paskaitų iš higienos, pasaulinės literaturos, palyginamosios pasaulio religijų istorijos, mokslo ir meno. Turint gydytojų, advokatų, inžinierių, technikų juk tai nesunku įvykinti. Kolonijos turėtų įkurti Liaudies Namus ir Kliubus. Tam viskam galėtų, jei reikalas kiltų, padėti lietuvių kulturos fondas.

5. Negalima pamiršti, kad kai-kam reikia stipendijų ar tai Amerikos mokyklose ar siunčiant mokinius į Lietuvos mokyklas pasitobulinti kalboje, mene ar moksle ar kitokiems tikslams. Taip pat naudinga but suteikti premijas už svarbius raštiškus veikalus pakstinant rašytojus: juk dažnai pasitaiko, kad gerų veikalų pagamintojai vargingai gyvena, nors tauta jų darbu pasinaudodama gerokai pasistumia pažangos kelyje.

Praeities Darbai Dar Gyvi

Jus broliai ir sesės Amerikiečiai savo gyvenimo trukumus geriau atjausdami, galite gal ir daugiau pageidavimo punktų pridėti prie tų, kuriuos aš iškėliau; taip ir padarysite dalyką apsvarstę. Jusų trukumai dar labiau Lietuvoje esti atjaučiami ir jie visi tinka taip pat anai pusei vandenyno. Čia pridėsiu — kas senesniems yra žinoma — kad kitados buvo lietuvių draugija Chicagoje, vardu "Aušra", kuri po 10 metų savo gyvavimo sušelpė 29 lietuvius studentus Šveicarijoje ir kitur. Šiandie buvusieji "Aušros" studentai Lietuvoje ir kitur užima garbingas gyvenime vietas, jeigu ne visi iki vienam, tai bent 90 nuoš.

Buvo seniau Tėvynės Mylėtojų Draugija — ar ji nepasižymėjo svarbius lietuviškus leidinius spausdindama? Jos atmintis tebegyvena lietuvių širdyse ir todėl dabar vėl rupinamasi tą draugiją atgaivinti paskatinant narius į kilnų darbą iš naujo.

Baltimorėj 1890 metais buvo "Lietuvių Mokslo Draugija", kurios nariai mokėdavo po vieną dolerį mėnesiui. Ji sugebėjo išleisti "Lietuvių Raštus ir Raštininkus" ir mėnesinį žurnalą "Apšvieta". Buvo ir daugiau minėtinų draugijų, kas ir parodo, kad jeigu norima gerų darbų atlikti, tai ir galima: visos kliutys nugalimos.

Kulturos fondo draugija galėtų paskatinti čia ir Lietuvoje žmones į didesnį pasišventimą ir bendradarbiavimą; taip gi rel Laisvamanių Etinės Kulturos Draugijos ir jos laikraščio "Laisvoji Mintis", kuri Lietuvoje turi 125 veikiančius skyrius ir laisvų kapinių, bent 15 įstaigtų, o kada Lietuva susilauks civilės metrikacijos, tai draugijos darbštumas dar daugiau padidės. Mes dirbame Lietuvoje platindami naują pasaulėžvalgą; Jums Amerikoje bent daugumoje jau įprastas reikalas ir reikia tik patobulinti savo dvasinę kulturą, kuri nieko neveikiant ima merdėti ir nykti. Subruskime tad gi!

Atsisveikinimo Žodis

Man rodosi, kad čia ypatingai plati dirva yra lietuvaitėms pasidarbuoti ir pasižymėti, parodant, kad lietuvės moterys, abejose vandenyno pusėse gyvendamos, neatsilieka nuo vyrų, o moka savygarbą auklėti ir eiti pažangos keliu. Kada vyrai ir moterys surems patis į petį, tai lietuvių kulturos fondas klestės ir augs visos lietuvių padermės naudai.

Lietuvon grįždamas nuoširdžiai sveikinu Amerikos lietuvius, tikėdamasi, kad karui pasibaigus, kada dar kartą atkeliavęs pamatysiu sukurtą ir atliktą milžinišką darbą, tai visi linksmai pasidžiaugsime lietuvių dvasinės kulturos ir vieningumo klestėjimu ir didybe. Kviečiu visus į darbą, į galingą pasišventimą dvasinės kulturos naudai.

— Dr. J. Šliupas.

13 Wardo Demokratų Kliubas Veikia

Pereitą sekmadienį įvyko Marquette Parko Lietuvių Demokratų Klubo reguliaris susirinkimas, kuriam buvo padaryta keli svarbūs pranešimai. Vienas buvo, kad klubo ofisas, kuris randasi 6912 So. Western Ave. bus atdaras del klubiečių reikalų kas pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais nuo 7 iki 9 val. Kad klubas ir vėl turės pilietybės pamokas kas ketvirtadienio vakarą ir kad klubo sekretoriai pildys nariams įvairias aplikacijas, kaip pensijoms, WPA., Relief, Citizenship, taksų protestų ir kitus reikalus, klubo ofise virš minėtom dienom.

Klubas ragins visus piliečius likti balsuotojais ir užsiregistruoti del ateinančių rinkimų. Klubas kaip lig šiol taip ir ateityje ims pirmenybę namų savininkų klausimais ir taksų protestais.

Klubas pritarė Lietuvių Demokratų Lygos nusistatymui remti dabartinį prezidentą F. D. Ruseveltą į 3-čiam terminui į Suv. Valstijų prezidentą.

Daug delegatų ir narių iš musų klubo žada važiuoti į Lygos pasitarimą ir išvažiavimą į Michigan valstiją, kuris įvyks šeštadieny ir sekmadieny, rugs. 23 ir 24 dd. North Park Hotel Resort, Coloma, Mich.

Klubo iždininkui mirus, per šį susirinkimą buvo išrinktas naujas iždininkas, biznierius S. Rakštis, 6915 S. Washtenaw Ave., kuris per daug metų buvo narys ir tankiai lankėsi į susirinkimus.

Pranešta, kad musų klube randasi visi 5 šito Wardo precinct kapitonai: J. Juozaitis, A. Vyšniauskas, Jonas Juozaitis, Wm. Birgelis ir A. Mosteika. [illegible]

Vienas iš Tukstančių Chicagoje

GASU ŠILDOMU MAŽŲ NAMŲ

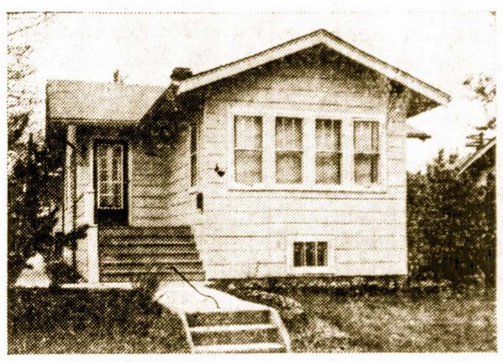

Vis didėjantis Chicagos mažesnių namų skaičius yra apšildomas gasu. Dabar, daugiau negu bet kada, Chicagos šeimynos supranta, kad nepalyginamas smagumas ir patogumas, šildantieg gazo šiluma, sutinka su vidutinės šeimos biudžetu. Pavyzdžiui: Štai namas priklausąs ALEKSUI TOMASHEK'UI, 7044 Imlay Avenue. Penkių kambarių medinis namas su gaso šildoma karšto vandens apšildymo sistema. Gaso kuras PER 8 ĮILDOMUOSIUS MĖNESIUS 1938-1939 metais viduriniai apsiėjo tiktai...

$9.50 MĖNESIUI

IŠVISO PER SEZONĄ TIKTAI $76.

Šauk WABash 6000 tikslu gauti tikrą apskaitliavimą, kiek apseis Automatinis Gasinis Namo Apšildymas.

MODERN COOKERY . . CONSTANT HOT WATER . . SILENT REFRIGERATION . . GAS HEATING
THE PEOPLES GAS LIGHT AND COKE COMPANY
PHONE WABASH 6000

10 METŲ SUKAKTUVIŲ
SPECIALIS IŠPARDAVIMAS

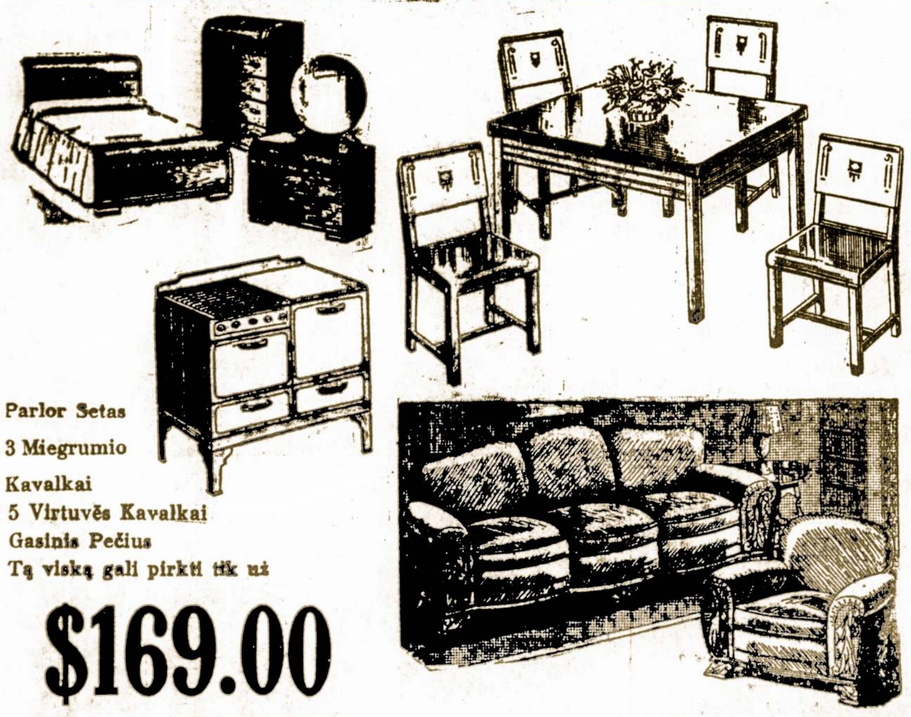

Parlor Setas
3 Miegrumio Kavalkai
5 Virtuvės Kavalkai
Gasinis Pečius
Tą viską gali pirkti tik už
$169.00

ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 WEST ROOSEVELT ROAD

MODERNIŠKAI ĮRENGTA
Fotografavimo Studija
Visų Rūšių Nuotraukos
W. J. STANKUNAS
FOTOGRAFAS
3315 So. Halsted Street
Tel. Yards 1546

J. HERTMANAVIČIUS
Insurance — Notary Public
Apdraudžia namus, rakandus, biznius, langus, automobilius ir tt.
Padaro Kontraktus, Mortgičius, Leasus ir tt.
814 West 33rd Street
Chicago, Illinois
Tel. Calumet 6191

Skanus Valgiai
ir Visokie Gėrimai
Pabst Blue Ribbon
ir Lengvi Užkandžiai
ST. LENDZBERGIO UŽEIGOJ
1435 W. 47th St.
Pusantro bloko nuo Ashland
Kviečiami visi tautiečiai bile laiku, bile valanda.

Englewood 5883-5840
P. CONRAD
FOTOGRAFAS
420 WEST 63RD STREET
Dar gražiau, moderniškiau įrengta.

Phone Boulevard 7258
LIETUVIŲ ĮSTAIGA
MONARCH
Wine and Liquor Store
John Gaubas, Sav.
3529 So. Halsted St.
Chicago, Ill

ATLANKYKIT SVEIKATOS PIRTĮ
A. F. CZESNA'S BATHS
TURKIŠKOS, RUSIŠKOS SULFURINĖS VANOS IR ELEKTROS TREATMENTAI
Švediški Mankštinimai ir Elektros Masažas
Treatmentai visokių ligų, reumatizmo, nervų atitaisymo šalčio ir taip toliau, su elektriniais prietaisais — Violetiniai Saulės Spindulių treatmentai.
Mineralinės, sulferinės vanos duoda didžiausią kraujo cirkuliaciją, kuomi galima išsigelbėti nuo visokių ligų.
KAMBARIAI DEL PERGULĖJIMO
Moterių skyrius atdaras: Utarninkais nuo 8 ryto iki 12 v. nakties
1657 West 45th Street
Kampas South Paulina Street Phone Boulevard 4552

Direct Echoes

(AIDAI)

Facts — Humor — Literature — Gossip — News

No. 38 — September 22, 1939 VOLUME X

Our Triumph at the New York's World Fair.

40,000 Attend Lithuanian Day At Fair

More than 40,000 people attended the celebration exercises of the Lithuanian day at the New York Fair on Sunday, Sept. 10. The Lithuanian day drew a larger attendance than the fair day of any other nationality. 2 thousand Lithuanian singers, consisting of choral groups from all parts of the United States, furnished the main part of the program. Besides the singing, more than one hundred dancers entertained with Lithuanian national dances.

One of the most interesting and touching features of the program was a water fountain display of the flag of Lithuania; this display was accompanied by the singing of the Lithuanian national anthem, "Lietuva Tėvynė Musų".

This was the first time in the history of the Lithuanians in America that so many Lithuanian song and dance artists assembled in one group on a single program. The Lithuanian day was in all respects a great success.

Jaunoji Sandara Chorus Will Assemble This Tuesday, Sept. 26.

Attention! Attention! All "Jaunoji Sandara" Chorus, you are now being called to attend the regular meetings again on Tuesday, September 26, 8 P. M.

Good times and fun is in store for all members as well as any new members that might be interested. Now is the time to start after a vacation. Come on and join in, a sing with us!

Will Russia Respect Treaty of 1920 With Lithuania?

According to the terms of the Russo-Lithuanian peace treaty of 1920 the cities of Vilnius, Lyda, Gardinas, and Suvalkai are recognized as Lithuanian teritory. These cities were forcibly annexed by Poland in 1920. Now that the multi-national Polish state has collapsed, these cities have been occupied by Russian treeps. The question arises, will Russia abide by her treaty of 1920 and return these cities to Lithuania?

Earlier reports stated that a conference was held between Germany, Russia, and Lithuania, and that a promise was made to return these cities to Lithuania. However, they are still in Rusian hands.

Good Strategy

Mr. Smith—Daughter, I'm sorry to tell you that you'll never see that young man of yours here again.

His daughter—Oh, I shall scream! Tell me what has happened to him!

Mr. Smith—Nothing. I've just lent him $10.

Birutė

Our Trip To New York

Well, here's your columnist MR. E again, and I'm just brimming over with news. As you all know Tuesday at 10 A. M. practically everyone was at the station ready to leave for the New York trip — 'Course Sadie almost missed the train, she thinks that trains wait as long as Mr. Byanskas before starting. — We had a send off party consisting of Joe Chesna, Ray Pratt, Mrs. Gulbin, Mrs. Platkus, Mrs. Lucas, and Mrs. Misevich. We even thought that Foo Foo (Aldona R.) came to wish us a bon voyage but to our suprise she came along.

First day on the train we find that Hypathia was initiated or something to the effect... anyway the boys made funny marks all over her face with mascara or what-cu-mu-call-it. — Did you ever come across a person as moody as Foo-Foo? One moment she was all energy and orating a speech... the next she sat alone gazing out the window and wishing she were back in Chicago with Esquire. Ah me I hope I never fall in love!—

What did this fellow weaver have anyway... he atracted practically all the girls leaving us poor fellows to play pinnocle alone. — I toticed afterward that Eleanor was making quite a hit with Weaver. — 'Course we stopped in Pittsburgh to climb mountains Lots of fun — and as you might expect our Debs, Adele and Jean nearly missed the train, a few minutes more and they would've been climbing more mountains. —

The nite was some nite, I'll say! Everyone was trying to get comfortable on those coach chairs, twisting around like pretzles. Only four brave people stayed awake namely: Zen Prane, Felix M, Mary, Evelyn Maskal. Robin tried to stay awake but didn't succeed. Ya Kain't take it! — Everybody was up and around by 4:30 A. M. and if one didn't wake up of ones own accord he was aroused by the clamour of voices and the banging on the washroom door.

Huh these people have no respect for the sleeping. — Sadie started singing:

"Good morning to you,
"Good morning to you,
Good morning Dear Sadie,
Good morning to you."

She doesn't think much of herself eh? — My goodness these birthdays roll around so fast... Sept. is a month for them we celebrated Jean's Sept. 5 and the following day we celebrated Robin's — It's a shame the way we treat Super-man (Felix M.). For instance Estelle Rimkus would not even let him sleep... she couldn't resist the temptation of pouring some hot coffee down his open mouth. (he said he wouldn't go to sleep but drowsyness must have won out). — If you have insomnia it would have done your heart good to see the way Phylis was sleeping... like a baby.

Washington, D. C. is a nice city, clean and Mr. Weaver took us on a tour. We saw the Library and the Capitol and then the Washington monument. I hear that quite a few of our members either walked up or down the stairs... some hike I'll say. — This time Helen and Jean V., Robin and Foo-Foo almost missed the train. Nice going. — We got to New York at about 6:30 P. M. a bus at the depot tock us on a ferry and across the Harbor, then straight to the Hotel Latham.

Mary had quite a time finding rooms for the group. — Gosh here I've over-written my limit by several hundred words and have said very little. — **MR. E.**

COURT PROCEDURE

"There isn't a woman in the room."

"Just before you came in the judge said that on account of the nature of the case, all women under twenty-five would have to retire."

United

Rector—Good morning, Brown, I hear you have a son and heir?

Brown—Yes, sir. Our household now represents the United Kingdom.

Rector—How is that?

Brown—I am English, my wife's Scottish, the nurse is Irish, and the baby wails!

Another Tyrone Power.

Teacher—Andy, write: "I'm a bad boy," on the blackboard and sign your name 100 times.

Andy—Oh, just an autograph hound, huh?

Sandaros Laikraščio Gen. Atstovai.

Pas Juos Galima Užsiprenumeruoti "Sandarą".

J. Ambraziejus,
168 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.

A. Orantas,
508 So. Wilson Street,
Waterbury, Conn.

A. Vokietaitienė,
180 Quinnipiac Ave.
New Haven, Conn.

J. Virbickas,
124 Moultrie Street,
Pittsburgh, Pa.

J. Brazauskas,
17909 Maplecliffe Rd.
Cleveland, Ohio.

S. Radavičius,
680 Mallison Ave.,
Akron, Ohio.

M. Kasparaitis,
1827 Linden Ave.
Racine, Visconsin.

J. Kasputis,
1618 — 68th St.
Kenosha, Wisconsin

S. Jakubauskas,
25 Maryland Ave.
Dorchester, Mass.

M. J. Tumavičienė,
30 Robeson St.,
Jamaica Plain, Mass.

A. Kriaučialis,
10 Sterling St.,
Worcester, Mass.

P. S. Laikui bėgant paskelbsime ir daugiau Sandaros attovų, per kuriuos vietos lietuviai galės užsiprenumeruoti "Sandarą" ir atlikti kitus reikalus.

Iš Sandaros Centro

Prašome Grąžinti Knygutes

Užpereito "Sandaros" laidoj priminėm baigti platinimą knygučių ir grąžinti jas Centrui. Bet iki šiol tik vienas kenoshietis, p. J. Kasputis ir keletas vietinių atsiliepė — baigė darbą — išplatino knygutes, jas grąžino ir pilnai atsiskaitė.

Laikas platinimui knygučių buvo nustatytas iki rugsėjo 15 dienos. Tas laikas jau pasibaigė ir dabar prašome gerb. darbuotų siųsti jas centrui.

Kuopų Valdyboms

Gerbiamieji! Atvėsus orui, jau butų laikas kuopų valdyboms pasirupinti sutvarkymui narinių duoklių. Nekurių yra gerokai pasilikusios ir jas laikas sutvarkyti. Žinoma, šis paraginimas nepaliečia tų kuopų, kurių nariai yra pilnai užsimokėję. Bet tas paliečia ir pavienius narius, kurių duoklės užvilktos.

Tikiu, kad gerb. kuopų valdybos, nieko nelaukdamos, imsis už darbo ir atliks savo pareigą.

Tolimesnė Darbuotė

Įvykusi Sandariečių Konferencija Brooklyne pravedė keletą naujų sumanymų. Čia pažymėtina pora jų — praveidimas narių ir skaitytojų gavimui vajaus ir suruošimas bent po vieną parengimą kiekvienoj kolonijoj Sandaros Centro naudai. Kaip pirmas taip ir antras yra svarbus ir reikia prie to rengtis.

Todėl kuopų valdybos yra prašomos šaukti savo kuopų susirinkimus ir aptarti šiuos gan svarbius kalusimus bei išrinkti atatinkamas tam darbui komisijas. — **Sekretoriatas.**

PAJEŠKOJIMAS

Knukštaitės, Paulinos, kilusios iš Nugarės km., Telšių apskr. Gyveno Chicagoje.

Levicko, Vlado. Apie 1910 m. išvyko iš Lietuvos. Didžiojo karo metu tarnavo Amerikos kariuomenėje. Iki 1926 m. gyveno Chicagoje.

Nakrošio, Andriejaus, kilusio iš Nakrošių km., Panevėžio apskr. Apie 30 metų kaip išvyko iš Lietuvos.

Noreikų, Kazio ir Jokubo, kilusių iš Kvedarnos apylinkės. Gyveno įvairiuose Amerikos miestuose. Jiems priklauso brolio Liudviko palikimų dalis.

Veželio, Andriaus, gyvenusio Lowell, Mass., ir 1922 m. persikėlusio į Worcestre, Mass

Aukščiau suminėtieji asmenys arba apie juos žinantieji prašomi tuojau atsiliepti Konsulatan.

BENDRADARBIAUKITE "SANDAROJE"

To Jiems ir Reikia

— Ar girdėjai, Katriute? Pas mus žada aptaksuoti visus senbernius...

— Labai gerai! Nenori vilkti naštos, tegul moka tie dykaduoniai!

Priminė.

— Ar tavo sužiedotinis prisipažino tau, jog buvo susižiedavęs su manim pirmiau?

— Taip. Jis priminė, jog buvo padaręs didelę kvailystę.

Tel. LAFyette 4673 — Apskaitliavimus Teikiam Dykai

BRIGHTON PARK CONSTRUCTION CO.

Not Inc.

GENERALIS KONTROKTORIUS IR BUILDERIS

Padedam Pamatus, Porčius, Aptaisom Šonus, Uždedam Stogus ir Atliekam visokį Cemento Darbą.

Darbą Garantuojam — Reikalui Esant ir Finansuojam

P. A. Broderski – 4426 S. California Ave.

CHICAGO, ILL.

Turtas virš $3,500,000.

Atsargos kapitalas - $250,000.

Per 30 metų niekados neišmokėjom mažiau kaip 3% už padėtus pinigus. Kiekvieno indėliai apdrausti iki $5,000.—Vedusiai porai iki $15,000. Po U. S. Government priežiura.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ FEDERAL SAVINGS CHICAGOJ

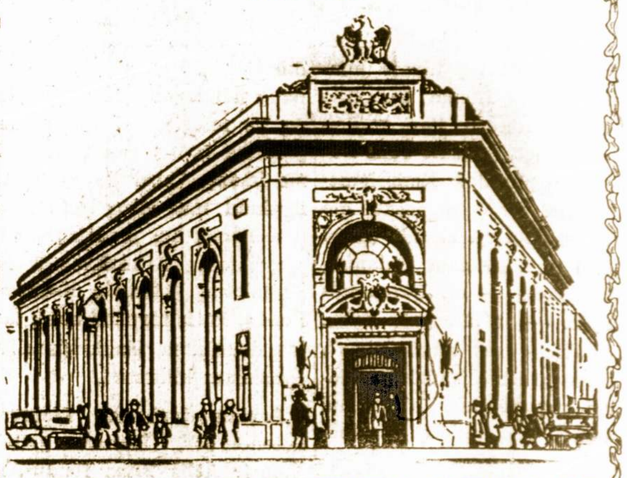

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASS'N OF CHICAGO

4192 S. ARCHER AVE. Justin Mackewich, Pres.

SANDAROS

Centro Naudai

PIKNIKAS!!!

Nedelioj, Rugs.-Sept. 24 d., 1939

Keistučio Parke

East Dedham, Mass.

Šis Sandariečių Bus Paskutinis Šio Sezono Pikni kas. Todėl Kviečiame Visus Mass. Valstijos Dalyvauti. Skaitlingai Mes Pasilinksminsime ir Uždainuosim – Sudiev Giružę, Sudiev Žaliojį

Nuoširdžiai ALTS. 1-mas Apskritys.

TMD. REIKALAI

Rašykime Daugiau Apie Savo Organizaciją

Aną gražią dieną, kaip skaisti saulė savo karštais spinduliais rodos raitosi žeme ir molonus vėjalis tarpe žalių medžių tykiai šlamėjo lyg ir norėdamas su saulės karštais spinduliais pasiglamonėti, tai prie tokio žmogaus sielą gainančio gamtos nuotikio man buvo linksma susitikti su T. M. D. centraliniu raštininku Martinu Kasparaičiu ir pasitarti su juo šios kulturos ir apšvietos draugijos įvairiais reikalais.

Ir tarp kitko turiu viešai pabrėžti ir prisipažinti, kad TMA. centro raštininkas mane ragino nors retkarčiais rašinėti straipsnelius į laikraščius šios draugijos reikalais ir supažindinti musų lietuvių visuomenę su jos nuveiktais ir veikiamais darbais.

Bet nuo savęs turiu pastebėti, kad šią pereigą turi atlikti visa TMD. centralinė valdyba ir šios draugijos kuopų veikėjai. Ir tik tuomet šios kulturos ir apšvietos draugijos kunas daug labiaus sustiprės ir jos prakilnųs darbai pradės piltis kaip iš gausybės rago.

Tiesa, jau daug kartų patėmijau TMD. vice-pirm. J. A. Baukų giliai mąstant ir daug galvojant ką ir kaip reikės pradėti šios draugijos reikalais rašyti. Bet kol kas jo straipsniai laikraščiuose dar vis ne pasirodo; turbut išsykio jų susilauksime gana apščiai.

Apie TMD. literaturos komisiją aš buvau pradėjęs manyti, kad ji išvažiavo į Pietų Ameriką vakacijoms ir tenai sau ramiai laiką leisdama pamiršo ką nors tokio ypatingo TMD. reikalais parašyti. Bet žiuriu "Sandaros" 34 laidoj šių metų musų literaturos vienas narys, Dr. A. J. Zimontas, rašo ilgiausį straipsnį paskleisdamas pluoštą žinių iš jau nuveiktų šios draugijos prakilnių darbų.

Dabar lauksime ir kitų dvie jų literaturos narių su straipsniais laikraščiuose pasirodant. Ypatingai daug tikimės iš Dr. S. Naikelio, kuris yra kupinas gerų ir gražių minčių ir tikiu jis nesišlykštės su TMD. nariais savo kiltoms mintims pasidalinti.

O štai bučiau prašokęs ir nepastebėjęs, kad dabartinio T. M. D. knygiaus A. B. Strimaičio per kurį laiką organe "Sandaroje" TMD. reikalais tik vieną straipsnelį pastebėjau. Tai jau čia, broli, yra lyg apsileidimas, nes turi gerai išlavintas mintis ir miklią ranką rašyme, tai gali iš žodžių ilgiausį vainiką nupinti ir su T. M. D. nariais savo mintimis tankiaus gali pasidalinti. Beja, tik dabar rašydamas šį straipsnenlį prisiminiau, kad aš turiu ir kolegą J. Kasputį, TMD. globėją, kuris girdėjau jau dėl rašomos mašinėlės nusipirko naują kaspiną tik vien dėl to, kad greitu laiku mano pradėti daug rašyti TMD. reikalais ir nušviesti pačios draugijos tikrąją prasmę. Nes ištikrųjų plačiau pamačius pasirodo, kad ši kulturos ir apšvietos draugija mumis išeivijos lietuviams yra taip reikalinga, kaip kad išalkusiam kąsnis dunonos.

Wm. Staupickas,
TMD. Globėjas,
2225 S. 4th St.
Milwaukee, Wis.

PASTABOS

Dr. A. Petriko Knyga

Nelabai seniai pasirodė Dr. A. Petriko knyga, kuri pakrikštyta "Lietuvių Tautinio Atgimimo Pionieriai". Autorius aprašo Dr. V. Kudirką, P. Višinskį, G. Petkevičaitę-Bitę ir keturius kitus, bet nesumini nei Dr. J. Basanavičiaus, nei Dr. J. Šliupo, nei Dr. K. Griniaus.

Perskaičius šią knygą gauni įspudį, jog autoriaus norėta visur įkišti revoliucinį "dvylekį" ir savaip aiškinti įvykių eigą. Del to ir pats veikalas gana jautriai atsiduoda propoganda.

Trečias "Ryto" Num.

Teko pamatyti trečiąjį iš eilės "Ryto" numerį, kuris išleidžiamas Brooklyn, N. Y. Kaip žinome, "Rytas" yra hec tografuojamas "naminėj spau stuvėj".

Leidėjai, matyti, nėra patenkinti esamais laikraščiais ir bando praskinti naują kelią, kuris tačiau niekur jų nenuves.

Galėjo Seniai Atspėti.

Tie, kurie stebisi nauja nazių ir bolševikų bičiulyste ir vis dar negali suprasti del ko Stalinas remia Hitlerį, tur but nematė New Yorko pasaulinėj parodoj, Sov. Rusijos pavilione užrašo, kuris štai kaip skamba:

"Mes jau pilnai sutvėrėm nacional-socialistinę valstybę, kuri parodė savo pastovumą."

Ar ne tokią pat nacional-socialistinę valstybę sutvėrė ir Hitleris Vokietijoj?

Dar Truksta Mokslo

So. Bostono "Darbininkas" reikalauja, kad Lietuva paskirtų stipendijas baigusiems akademijas.

Keistas dalykas. Nejaugi užbaigusieji tokias aukštas akademijas dar turi mokintis svetimu "kaštu"?

— **Klumpis.**

AR ŽINAI, KAD...

Pastaruoju laiku įvyksta įvairių nuotykių, apie kuriuos spauda nekalba, o vienok jie yra svarbu žinoti. Štai jų keletas:

Buvęs vokietijos kaizeris — Wilhelm pasiuntė savo pasiuntinį Baroną Moeller pas Hitleri su sekančiu perspėjimu: — "Prieš jus stovi baisesnė katastrofa, negu 1918 metų". Hitleris atsisakė baroną priimti.

Apskaitliuojama, jog pacientai Suvienytose Valstijose skolingi gydytojams apie — $350,000,000. Kaip tuos pinigus iškolektuoti, tai jau reiktų atsiklausti Saliamono.

Skaitykit "Sandarą"

Išleistuvių Bankietas Dr. J. Šliupui Brooklyne

Rugsėjo 15 d. Tony's Restorane, 145 Broadwa, Brooklyne, Sandaros 1 kp. surengė bankietą atsisveikinimui su Dr. J. Šliupu, iškeliaujančiu Lietuvon rugsėjo 16 d. Švedų Amerikos linijos laivu.

Vakaro programą pradėjo kuopos sekretorius p. K. J. Paulauskas, pasveikindamas garbės svečius Dr. J. Šliupą, ponią Šliupienę, Lietuvos Generalinį Konsulą p. J. Budrį, tolimus svečius SLA. Pildomosios Tarybos narius ir vietinius inteligentus ir veikėjus bankieto dalyvius, kurių skaičius siekė virš 50 asmenų.

Kadangi bankietas buvo surengtas dviejų dienų bėgyje, tai nebuvo galimybės daugiau svečių sukviesti. Vakaro toastmesteriu buvo pakviestas kp. pirmininkas p. J. Ambraziejus, kuris po įžanginės kalbos perstatė kalbėti sekančius svečius:

SLA. prezidentą adv. F. J. Bagočių, Dr. Petriką, Lietuvos Gen. Konsulą p. J. Budrį, SLA. sekretorių Dr. M. J. Viniką, SLA. iždininką adv. K. Gugį, vice-prez. J. K. Mažukną, "Tėvynės" red. K. Jurgelionį, SLA. iždo glob. S. Mockų ir p-lę E. Mikužiutę, Verslo redaktorių p. A. Briedį, kuris kartu su Dr. Šliupu grįžta Lietuvon, ponią Jievą Trečiokienę, p. J. Grinių, p. A. S. Trečioką, Lietuvos Amatninkų Tarybos atst. p. J. Valentukonį, kuris irgi kartu grįžta su Dr. Šliupu Lietuvon, Dr. Aldoną Šliupaitę ir pabaigoje Dr. J. Šliupą.

Sveikinimo telegramą prisiuntė "Vienybės" red. S. Vitaitis, o gėlių dovanojo pp. Užupiai.

Adv. Bagočius, Dr. Vinikas ir p. J. Grinius pasakė kiek ilgesnes kalbas peržvelgdami Dr. Šliupo nuveiktus darbus ir nuopelnus lietuvių tautai ir Amerikos lietuviams. Kiti kalbėtojai delei laiko stokos kalbėjo trumpai, tik reikšdami sveikinimus ir linkėjimus. Verslo red. p. Briedis kalbėdamas pareiškė, kad jis kaipo jaunas vyras, sekdamas Dr. Šliupo, kaipo Lietuvių tėvo pėdomis, turi išgirsti tėvynės motinos balsą ir keliauti tenai, kad reikalui esant atlikti savo pareigą tėvynės nepriklausomybės sargyboje. Sako lietuvių tauta perplaukė daug audringų bangų, tad ir dabar neramus Atlantas mus nekaltus ir niekam skriaudos nepadariusius nepaims savo globon ir laimingai pasieksime tėvynę.

Dr. J. Šliupas kalbėdamas pareiškė, kad jam prisieina taip skubiai keliauti, nes tėvynė jį tenai šaukia. Sako, kiekviename svarbiame tautos momente noriu buti su savo tautos žmonėmis kartu ir kiek išgalės leidžia prie kitų prisidėti savo pareiga tėvynės labui. Jis ragino amerikiečius lietuvius, likusius gyventi broliškai, vieni kitus mylėtis, vieni kitiems nepavydėti. Sako, džiaugkimės, bet nepavydėkime, jeigu musų broliai gali išeiti priešakin.

Raginkime juos žengti pirmyn, nes lietuvio iškilimas neša tautai garbę. Jis nurodė didelius Lietuvos laimėjimus ir padarytą pirmynžangą pereitų 20 metų bėgyje. Sako, aš atvykęs į šią Washingtono ir Lincolno šalį visuomet pasisemsiu sau naujos stiprybės, naujų pajėgų ir sako, tikiu, kad dar kartą pas jumis atvyksiu ir dar didesniais musų tautos laimėjimais sykiu su jumis pasidžiaugsiu.

Rengėjų vardu dėkojo visiems bankieto dalyviams, ypatingai dėkojo SLA. Pildomos Tarybos nariams, kaipo tolimiems svečiams ir Dr. J. Šliupo draugams, kurie po kasdieninių posėdžių nepaisydami nuovargio šiame bankiete dalyvavo. Dėkoju jums visiems. — **K. J. Paulauskas.**

Daugelis musų veikėjų gyvena prisiminimais to, ką jie yra padarę praeity. Butų gerai, kad jie prisimintų jog vien iš nuošimčių ilgai negalima gyventi.

Baseball Games in Chicago

The White Sox will play a Night Game with Cleveland on Wednesday, Sept. 27th, at Comiskey Park, and Manager Vitt of the Cleveland Club has indicated he will pitch Bob Feller, barring any unforeseen developments.

Manager Dykes has also indicated he will use Edgar Smith as the opposing pitcher that night.

On Saturday, September 23, and Sunday Sept. 24th, the White Sox will play daubleheaders at Comiskey Park vs. The St. Louis Browns; games each day will start at 1:30 P. M. Mail orders are being accepted for tickets for those dates.

Komp. J. Žilevičius Svarsto Ar Vykti į Lietuvą

Komp. J. Žilevičius manė išvykti į Lietuvą tuojau po "Lietuvių Dienos" New Yorko parodoj, tačiau naujas karas gali sutrukdyti jo planus. Jis čia atliko didelį darbą sutraukdamas 2000 dainininkų ir kaipo muzikas bei chorvedys butų labai naudingas musų išeivijai ir toliau.

AR ŽINAI, KAD...
DĖDĖ J. AMBRAZIEJUS
Parduoda laivakortes ant visų geriausių linijų-laivų ir parupina visus reikalingus kelionei dokumentus. Siunčia pinigus į Lietuvą ir visas dalis pasaulio. Aprupina visokia apdrauda, suteikia teisingus visokiuose reikaluose patarimus ir padaro legalius dokumentus. Viešas Notaras.
J. Ambraziejus
168 Grand St., Brooklyn.

REAL ESTATE

TEIKIAME PATARIMŲ MORGIČIŲ IR TAKSŲ KLAUSIME...
Turime Visokių Bargenų Namų Pirkėjams...
NOTARY PUBLIC INSURANCE IR PASKOLOS.
B.R. PIETKIEWICZ & CO.
MORTGAGE BANKERS
2608 West 47th Street
Tel. Lafayette 1083

VICTOR BAGDONAS
LOCAL & LONG DISTANCE MOVING
Perkraustom forničius, pianus ir visokius rakandus bei štorus. Vežam į farmas ir kitus miestus. Žema kaina. Musų Darbas garantuotas. Taipgi pristatom anglis į visas miesto dalis.
3406 So. Halsted Street
Šaukit Tel. YARds 3408

M. J. KIRAS
Home Builders
Real Estate
NOTARY PUBLIC INSURANCE OF ALL KINDS

3251 So. Halsted St.

BUS VALGIS ŠVIEŽIAS IR NUOLAT GERAM STOVY
Leis Šiltomis Dienomis Lengvai Priruošti Valgius
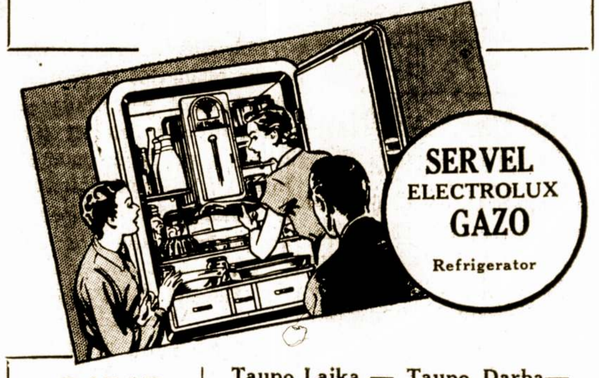

DABAR
Nauja Žema Kaina 5 cu. ft. Model tiktai
$149.50
- Nėra judamų dalių Šaldymo Sistemoj
- Visuomet Tyla
- Nuolat žemos Operavimo Išlaidos
- Ilgesni Patikimo Patarnavimo Metai
- Nuolatinė Sutaupa Užmokės už jį.

Taupo Laiką — Taupo Darbą— Taupo Pinigus — Matyk Dabar!
• Begalo yra lengva prirengti vasaros metu valgius su Servel Electrolux Gazo Refrigeratoriu. Šviežios, traškios daržovės, vaisiai, skanios sušaldytos salotos ir prieskoniai... švieži gėrimai... namų darbo šalta-košė — Viskas galima prirengti greitai, lengvai ir su mažom išlaidom.

Nepaprastas šaldymo aparatas, kuris suteiks multi-temperaturą, leis jums saugiai laikyti mėsą vaisius, daržovęs ir kas tik palieka per dienų dienas ir neleis sugesti bei sudžiuti.

LENGVA NUPIRKTI! Maža įkėjimo mokestis. Likusius (priskaitant žemą išmikėjimo mokesnį! su jusų mėnesinėmis Gas aptarnavio bilomis.

SERVEL ELECTROLUX DEALERS and PUBLIC SERVICE COMPANY OF NORTHERN ILLINOIS

DVI MODERNIŠKOS LIETUVIŲ ĮSTAIGOS
JUCUS SISTERS RESTORANUOSE VISUOMET GERAS IR SKANUS VALGIS, GERAS IR MALONUS PATARNAVIMAS — ŽEMOS KAINOS.
Jucus Sister Restaurants
3241 So. Halsted Street
1608 West 47th Street
CHICAGO, ILLINOIS

EXTRA!
MARGUTIS DIENŽODIS LEIDŽIAMAS IŠ
WHFC
AŠTUNTI METAI!
Sekmadieniais—1 val. popiet
Darbo Dienomis—9:30 v. v.
Žinios, Pranešimai, Skelbimai, Mirties Pranešimai, Paskaitos ir t. t.
Klausykitės Margučio Radio Programų Kas Vakarą!
9:30
(Chicago Daylight Saving Time)
- **PENKTADIENIAIS**
- **ŠEŠTADIENIAIS**
- **SEKMADIENIAIS**
- **PIRMADIENIAIS**

7 v. v.
WHFC (1420 kiloc.)

Sukys-Doody-Antonisen, Inc.
Naujoj Vietoj
3252 South Halsted Street
Patarnausim Lietuviams Dar Geriau Negu Praeityje
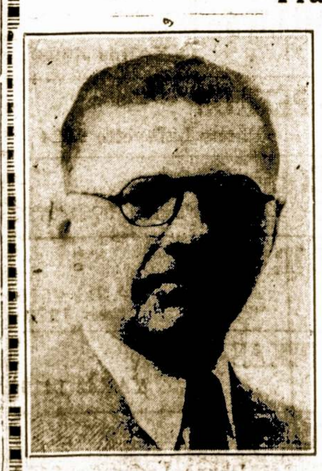
• Mes Skolinam Pinigus Ant Pirmų Mortgičių, ant Mažų Nuošimčių. Renduojame — Safety Deposit Dežutes... Rašome Insurance: Fire, Plate Glass, Liability, Automobile, Tavern Bonds, Funiture. — Patarnaujame prie Pirkimo ir Pardavimo Namų. Padarom Popieras, Egzaminuojam Abstractus. Notary Public. Mainome Chekius. Priimam Bilas: Vandens, Gazo, Elektros. Parduodame Draftus Siuntimui Pinigų į Lietuvą ir Kitas Pasaulio Dalis. Važiojant į Lietuvą Vakacijų Galite Nusipirkti— Traveler's Check.
G. A. SUKYS, President of
SUKYS-DOODY ANTONISEN, INC.
3252 South Halsted Street
VALANDOS: Antr., Treč. ir Šešt. nuo 9 iki 8:30 val. vakare
Kitomis dienomis nuo 9 iki 5:30 popiet

Leo Norkus, Jr.
AMBROSIA & NECTAR
Beer Distributor

GERKIT TIK GERĄ ALŲ, padarytą Chicagoj. Visi geria ir mėgsta AMBROSIA ALŲ, bet, prie to, išdirbėjai nusprendė padirbti dar geresnį alų, kurį užvardino—NECTAR. Šis Alus yra pagamintas iš importuotų pirmos rųšies produktų.
Urmo (Wholesale) kainomis pristato į alines ir kitas įstaigas. Visuomet kreipkitės pas NORKŲ kur gausite greitą ir teisingą patarnavimą.
2423 W. 64th Street **Tel. Hemlock 6240**

Pagelba Nuo Reumatizmo ir Sausgėlės
Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimu, nes skaudėjimai ant patalo paguldo.
CAPSICO COMPOUND mostis lengvai prašalina viršminėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siunčia padėkavones pasveikę. Kaina 50c., per pašta 55c ar dvi už $1.05.
Dukart tvirtesnė — 75c.
Knyga: "ĘALTINIS SVEIKATOS" augalais gydytis, kaina 50c.
JUSTIN KULIS
3259 South Halsted Street Chicago, Ill.

Chicagoje

Susivienijimo Pildoma Taryba Atmetė SLA. 36 kp. Rezoliuciją.

Buvo Reikalaujama Paskirti Komisą Nuosavybių Priežiurai Chicagoj

Prieš tulą laiką SLA. 36 kp. buvo pasiuntusi Pildomai Tarybai prašymą tinkamiau sutvarkyti susivienijimo nuosavybių priežiurą Chicagoj. Tas nuosavybes, kurių vertė siekia $200,000, dabar valdo viena ypata, p-lė E. Mikužiutė. Aišku, jog panašiose aplinkybėse negali buti tinkamos kontrolės.

SLA. 36 kuopa reikalavo, kad minėtas nuosavybes valdytų bešališka žinovų komisija, kurion įeitų ir p-lė E. Mikužiutė. Tačiau Pilodoma Taryba kažin del ko atmetė tą kuopos pasiulymą. Kaikurie spėja, jog ir susivienijime jau įvesti politiški "džiabai", kurie dalinami saviesiems, kad padengti rinkimų išlaidas. Komisija iš kelių asmenų visgi yra daugiau patikima ir gali tinkamiau nuosavybes tvarkyti, negu viena mergina.

Sandaros Choras Vėl Susirinks Šiam Antradieny

Visi Sandaros choro nariai prašomi susirinkti šiam antradieny, rugsėjo 26 dieną į repeticiją ir svarbų susirinkimą. Turėsime prisiruošti keliems parengimams. Nauji nariai tai pogi prašomi atvykti. Šis sezonas musų choristams bus labai gyvas. Repeticijų pradžia 8 val. vakare, Sandaros svetainėj.

Bandys Sukelti $300 Lietuvos Pavilionui.

Šiam trečiadieny, rugsėjo 27 dieną, Sandaros klube įvyksta svarbus Chicagos Lietuvių Komiteto New Yorko Pasaulinei Parodai Remti susirinkimas. Gauta žinių, jog šiais metais Lietuvos Pavilionas turės šiek tiek nuostolių, kurie reikalinga padengti.

Chicaga apsiėmė sukelti apie $300. Kitos kolonijos irgi atliks savo dalį. Vietiniam komitetui teks surengti vieną ar daugiau pramogų ir pelną paskirti Lietuvos Pavilionui.

SLA. 6-to Apsk. Konferencija

Sekmadieny, rugsėjo 24 dieną, Chicagos Lietuvių Auditorijoj įvyksta SLA. 6-to Apsk. konferencija. Kuopų delegatai prašomi atsilankyti 1 val. po pietų.

Sutiktuvių Vakarėlis P-nams P. Basčiams

Pereitam šeštadieny, Sandaros Kliube buvo suruoštas vakarėlis pasitikimui grįžusių iš Lietuvos pp. P. Basčių. Dalyvavo apie 70 ypatų, kurie gražiai pasilinksmino, išklausė įdomių pranešimų apie Lietuvą ir pašoko.

Vakarą rengė komisiją, kurios pirmininku buvo j. Puida. Prie stalų patarnavo dvi lietuvaitės: p-lė Stella Wudmanaitė ir p-lė Josephine Sokas. Pranas Bastis vaizdžiai atpasakojo Lietuvos gyvenimą ir pažangą visose gyvenimo srityse. Daugelis pageidavo, kad jis aprašytų savo įspudžius ir pasenelbtų "Sandaroje".

Ir Čia Nėra Ramumo Tarp Lietuvių ir Lenkų

Ginčiai karo reikalais tęsiasi visu frontu. Net ir musų lietuviai, užmiršę "neitralumą" įsimaišo į kivirčius. Vienam parke, kur dirbo maišytų tautų darbininkai, lietuviai susiginčijo su lenkais ir pradėjo peštis. Kai apie tai sužinojo viršininkai, tai visą "gengę" atleido iš darbo.

Panašių incidentų įvyksta ir daugelyje kitų vietų. Tačiau, lietuviai daug gudriau pasielgtų nesiveldami į ginčius su lenkais, rusais ir vokiečiais.

Ir Dr. D. Cesevičius Išvyko Lietuvon.

Išbuvęs Chicagoj porą mėnesių Kauno Universiteto profesorius Dr. D. Cesevičius šiomis dienomis grįžo į Lietuvą švedų laivu. Iš New Yorko jis prisiuntė atsisveikinimą visiems savo pažįstamiems.

Dar Vienas Lietuvis Golfininkas

Pereitą savaitę Chicagos pašto golfo associacijos turnamente, pašto tarnautojas lietuvis, supliekė trijų grupių tos associacijos geriausius golfininkus, laimėdamas puikią trofeją kaipo pirmą prizą.

Šiuo nauju golfo laimėtoju yra Mike Polonus (Mikas Poviliunas), kuris su žmona ir dviem sunais gyvena Chicagos priemiesty, Elmhurst, Ill. Sveikas Mikai! Chicagos pašto golfo associacijoj pirmenybę laikykis ir toliau.

— B. J. J.

Bankietas Pagerbimui Lietuvos Konsulo P. Daužvardžio

Iš Lietuvių Chamber of Commerce Susirinkimo

Pereitam penktadieny, rugsėjo 22 dieną, Hollywood svetainėj įvyko Lietuvių Prekybos Buto susirinkimas, kuriam dalyvavo nemažai narių. Lietuvai Gelbėti Fondo Sekretorius Dr. K. Drangelis išdavė raportą, jog per visą vajų surinktą virš $4,000 aukų.

Prekybos Buto Atstovas J. Rakštis, buvo nuvykęs į New Yorką į Amerikos lietuvių ekonominio centro konferenciją pranešė, jog konferencija buvus labai nuobodi, nes visas laikas pašvęstas kalboms, o ne pasitarimams.

Toliau buvo svarstyta surengimas pagerbimo bankieto Lietuvos Konsului Chicagoje p-nui P. Daužvardžiui, kuriam yra paskirtas Gedimino ordinas. Bankietas įvyks lapkričio mėnesy.

Supylus Dar Vieną Naują Lietuvio Kapą.

Rugsėjo-Sept. 19 dieną, Chicagos Lietuvių Tautiškose Kapinėse tapo palaidotas James Schultz (Zigmas Sukys), kilęs iš Miežiškių kaimo, Panevėžio apskr. Amerikoj išgyveno virš 30 metų. Tragišką mirtį sutiko sunkvežimio kolizijoj, Rugsėjo-Sept. 15 dieną, 1939 m., netoli miestelio Anna, Ill., apie 400 mylių nuo Chicagos.

Laidotuvėmis uoliai rupinosi vėlionio brolis V. Schultz. Laidotuvėmis vadovavo S. P. Mažeika. Tam momentui pritaikintą kalbą pasakė V. M. Ambrose. Laidotuvėse dalyvavo netikėtinai didelis burys vėlionio giminių, draugų ir pažįstamų. — B. J. J.

Musu Pačiu Reikalai

To, Ko Širdis Trokšta

P-nai F. Basčiai atvežė iš Lietuvos gražių dovanų nekaltų bernelių dvasios vadui, tai — kanklininko arba krivaičio stovylą.

Gražus dalykas, bet dvasios vadas tikėjos susilaukti moteriškės...

Tikras Rojus

Aną dieną "Vilnis" parašė tokį dalyką: "Kodėl Sovietų Sąjungoj nėra cenzuros? Todėl, kad Sovietų valdžia neturi ką slėpti nuo visuomenės. Ten viskas vieša".

Matyt, Sov. Rusijoj dabar yra taip kaip rojuje, prieš Jievos sugriešijimą. Nieko neslepiama ir net figos lapu nepridengiama... Visi aklai klauso Viešpaties žodžio ir neragauna uždraustų vaisių.

Lietuviai Remia Savuosius

Chicagos lietuviai atsimena savus biznierius ir profesionalus, kuomet reikalinga pakolektuoti arba įsiulyti tikietą. Kitais atvėjais jie nueina pas tuos, kurie šimto dolerių vertės suknią skelbiasi parduodą už pustrečio dolerio!

Skiriasi Del Politikos

Keletas musų tautiečių, kurie buvo vedę su lenkėmis šiomis dienomis persiskyrė. Pirežastis — nesutikimas del politikos. Žmona verkė, o vyras juokavo, kai Hitleris pliekė lenkus.

Well, kai lenkai grąsino lietuviams, tai tos moterys džiugavo, o jų lietuviai vyrai buvo nusiminę. Geriausiai, tai nemaišyti gražiosios lyties į politiką. — Tas Pats.

Skaitykit "Sandarą"

Kur Dingo Pianistas V. Bacevičius?

Pradžioj rugsėjo mėnesio iš Argentinos turėjo atvykti į šiaurės Ameriką žymus Lietuvos pianistas V. Bacevičius. Jis buvo atsišaukęs į musų veikėjus prašydams surengt jam koncertus. Tačiau iki šiam laikui nieko nesigirdi apie jo atvykimą. Gal but jis užkliuvo kur nors pakeliui į Ameriką.

A. Kvederas Išvyksta į Detroitą.

Žymus chorvedys p. A. Kvederas šiam trečiadieny apleidžia Chicagą ir išvyksta Detroitan kur jis vadovausią "Dailės Chorui" ir vietinei radio valandai.

Irgi Politikavimas

Prie kampo stovi du vyrukai ir kalbasi apie karą. Vienas klausia:

— O del ko Sov. Rusija dar neatidavė Lietuvai Vilniaus?

— Žinok, jog kol Lietuvoje nebus demokratinės valdžios, tol Stalinas netiduos jai Vilniaus.

— Bet juk Vokietijoj nėra demokratios, o Stalinas gražiausiai dalinas su Hitleriu Lenkijos kailiu.

— Tai čia Stalinas nori atkeršyti demokratijoms — Anglijai ir Prancuzijai.

— Už ką keršinti?

— Kad neina išvien su Sov. Rusija...

—Taigi jei Lietuva eis su Sov. Rusija, tai gaus Vilnių.

— Kitaip ir negali buti. Reikalinga sujungti. Lietuva viena neišsilaikys.

— Jei Lietuva ligišioliai išsilaikė, tai ji galės buti nepriklausoma ir toliau...

Tel. YARds 3146
VALANDOS: Nuo 11 iki 12, 2 iki 4 ir 7 iki 9
Pirmadieniai: 2 įkį 4 ir 7 iki 9
Šventadieniai: 11 iki 12
Dr. V. A. Šimkus
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
ir Akinius Pritaiko
3343 S. HALSTED ST.

Dr. Margeris
3325 S. Halsted St.
Valandos: nuo 10 r. iki 2 po pietų
ir nuo 6 iki 8 vakaro.
Šventadieniais tik susitarus
Phone YARds 7299

PUIKI PROGA ĮSIGYTI GERĄ BIZNĮ

Ponas A. F. Czesna, 1657 W. 45th St., kampas S. Paulina St. ilgus metus buvęs biznyje nusprendė padaryti "retired" ir parduoda savo biznį: Taverną, Turkišką Pirtį ir 25 kambarių "Boarding House." Kas norėtų įsigyti gerą biznį, patartina kreiptis virš nurodytu adresu. Geros progos retai tepasitaiko. Pasinaudokite šia proga!

SKAITYK 'SANDARĄ'

Phone Calumet 7358
DR. M. ZILVITIS
DENTISTAS
3243 South Halsted Street

Tel. Yards 3557
DR. J. MOCKUS
LIETUVIS DENTISTAS
3401 So. Halsted St. Chicago
Hours: 9-12 2-5 6:30 to 8:30
No Office Hours Wednesday

AUTOMOBILISTŲ ATYDAI!
Kuomet Jusų Automobilis Netvarkoj Kreipkitės Prie
A. Kielos
3613 S. Halsted St.
Jis Taiso Motorus, Brakes (stabdžius), Fenderius ištaiso ir suveldina (suvirina), maliavoja ir atlieka visus kitus taisymo darbus.
KAINA PRIEINAMA
Darbas Garantuotas

ADVOKATAI

Phone Central 1824
A. A. SLAKIS
LIETUVIS ADVOKATAS
7 South Dearborn Street
Kambarys 1230
Chicago, Illinois
Res. Tel. Hyde Park 3395

Phone Boulevard 3697
LEON S. MIKELONS
LIETUVIS ADVOKATAS
3317 So. Halsted St.
Chicago, Illnois

OLIS IR VASALLE
ADVOKATAI
134 No. La Salle St., Suite 1308
Vakarais tik Ketvirtadieniais
3252 So. Halsted St.
Tel. Calumet 6945

JOHN B. BORDEN
LIETUVIS ADVOKATAS
2201 W. Cermak Road (W. 22 St.)
Ofiso valandos: Kasdien nuo 9 iki 5
Vakarais: Panedėlio, Seredos ir Pėtnyčios 6 iki 9
Telefonas Canal 1175
Namai: 6459 S. Rockwell St.
Telefonas Republic 9600

LIETUVIAI DAKTARAI
AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI

Phone REPublic 2266
Dr. K. Drangelis
DENTISTAS
2403 West 63rd Street
Kampas 63rd ir Western Ave.

Phone PROspect 1028
DR. J. J. KOWAR
(KOWARSKAS)
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
2403 West 63rd Street
CHICAGO, ILL.
Ofiso valandos: 2—4 ir 7—9 vak.
Nedėlioj ir Seredoj pagal sutartį
Rez. ir Ofisas 2359 So. Leavitt St.
Tel. Canal 0706

Phone Canal 3122
DR. GEO. I. BLOŽIS
DENTISTAS
2201 West 22nd Street
CHICAGO, ILL.
Ofiso valandos:
Nuo 9:30 iki 12; 1—5 ir 6—8
Rez. 8342 So. Marshfield Ave.
Phone Beverly 1868

Dr. J. J. Simkus
DENTIST
1821 So. Halsted Street
Canal 0257
Tues., Thurs., Fri.
2808 West 63rd Street
Mon., Wed., Sat.
Hemlock 6111
CHICAGO, ILL.

I. E. MAKARAS M. D.
Tel. Pullman 1193 ir 8277
10758 So. Michigan Ave.
ROSELAND-CHICAGO, ILL.
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Victory 1522
DR. J. KULIS
Valandos:
9 iki 12 a.m.—6 iki 9 p.m.
LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3259 So. Halsted St. Chicago

Phone Prospect 1012
DR. STANLEY JAKUBS
DENTISTAS
6322 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
OFISO VALANDOS:
Nuo 9 iš ryto iki 8:30 vakare

Tel. Canal 0257
Dr. P. Z. Zalatoris
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso valandos:
10:30 iki 12 val. rytais
1 iki 3 val. po pietų
6 iki 9 val. vakarais.
Sekmadieniais: 9 iki 12 val. rytais
Ofisas:
1821 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0257
Rezidencija:
6600 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6659

Phone Canal 6122
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
2201 W. 22nd Street
CHICAGO, ILL.
Ofiso valandos: nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir Nedėl. pagal sutartį
Rez. 6631 So. Californija Avenue
Telefonas Republic 7868

YARds 4787
DR. STRIKOL'IS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Ofisas: 4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.
Nedėliomis pagal sutartį.
Namų Tel: Prospect 1930

Phone VICtory 2514
Dr. A. J. Zimontas
Seniausias Lietuvis
DENTISTAS
3252 So. Halsted St.

Phone LAFayette 8016
Dr. Alex. J. Shimkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas ir Rezidencija
4300 S. Fairfield Ave.
CHICAGO, ILL.
Ofiso valandos: Atdara visą dieną — 24 valandų Patarnavimas

YARds 2246
DR. C. Z. VEZEL'IS
DENTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Valandos nuo 9 iki 8 vakare
Seredoj pagal sutartį.

Phone YARds 5921
Rez. Tel. KENwood 5107
DR. BERTASH
756 W. 35th Street
Cor. of 35th and Halsted Sts.
Ofiso valandos nuo 1-3; 6:30-8 v.
Nedėldieniais pagal sutartį.

Phone Hemlock 2061
Dr. Joseph Kella
Dentistas
6558 So. Western Ave., Chicago
Valandos nuo 9 iki 8 vakaro
Nedėliomis pagal sutartį

Ofiso Tel. Victory 3687
DR. J. P. POSKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3133 S. Halsted St. Chicago
Ofiso valandos:
Nuo 9 iki 12 dieną ir — 7 iki 9 vak.
Išskyrus Antrnio ir Ketvirt. vak.
Rez. 6504 So. Artesian Avenue
Telefonas Hemlock 2374
Res. valandos: 3 iki 6 vakare
Antradieniais ir Šeš. 3 iki 9 vak.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
John F. Eudeikis
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGA
AMBULANCE
DIENĄ IR NAKTĮ
Visi Tel. Yards 1741-1742
4605-07 So. Harmitage Ave.
4447 South Fairfield Ave.
Tel. LAFayette 0727
DYKAI Koplyčios visose Chicagos dalyse

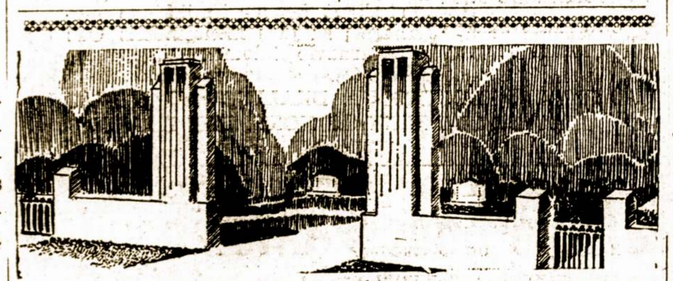

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
— NARIAI —
CHICAGOS IR CICEROS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASSOCIACIJOS
Ambulancų Patarnavimas Dieną ir Naktį
Turime Koplyčias Visose Miesto Dalyse

A. M. PHILLIPS
3307 So. Lituanica Avenue — YARds 4908

ALBERT V. PETKUS
4704 So. Western Ave. — Phone Lafayette 8024

J. J. ZOLP
1646 West 46th Street — Phone Yards 0781-0782

LACHAWICZ IR SUNUS
2314 West 23rd Place — Phone CANal 2515
SKYRIUS: 42-44 East 108th St. — Phone Pullman 1270

P. J. ELDIKAS
3354 So. Halsted Street — YARds 1419

J. LULEVIČIUS
4348 So. California Ave. — Phone Lafayette 3572

S. P. MAŽEIKA
3319 So. Lituanica Ave. — Phone Yards 1138

A. PETKUS
1410 So. 49th Ct., Cicero, Ill. — Phone Cicero 2109